

גליון מספר
1 (18)

עתון חברת
הילדים
גבעת-חיים

יא' בטבת תשי"א

ת מ ר נ ת / נ ר פ / משה טבנקין.

לאיטו הוא מריט את פניו למרום

ומושיט את כפו כמברך,
משערו הגשם יקלח ויקלח,
בלב השדה ניצב לו פלח -
ומחייך.

שחק אפור. גשם זעף ניתך,

סוחף ושוטף ושוקק,
ובלב השדה ניצב לו פלח,
ניצב לו פלח בלב השדה
וצוחק.

כאב הסולח לבנו השובב,

כאם לתינוק שבחיק -
בלב השדה פלח לו ניצב,
מביט הוא בגשם הזב מבגדיו
וצוחק.

ויכוח השבוע

מדוע נכשלה חברתנו.

שאל נשאל מדוע נכשלה החברה, אפשר יהיה לתרץ את הדבר בטיבה אחת; היו סיבות רבות ואני אנסה לפרטן ככל יכולתי. הסיבה הראשונה היא שהיתה כפילות תפקידים בין הסניף והחברה. כי הרי בסניף ובחברה מצויים אותם החברים, ואם תגידו כי גם חברות-הנוער נמצאות בסניף, הרי אי אפשר לבנות על חברת נוער סניף, חברות אלה מתחלפות כל שנתיים ואינן יסוד קבוע לסניף. כפילות התפקידים בין הסניף לחברה הביאה למשל להפסקת הפעולה התרבותית בחברה. את המסיבות עורך יואל, והן עומשות, לפי דעתי על רמה די נמוכה. פעילות חברתית אחרת אינה קיימת כלל. כאשר נשאלה אחת מחברות ועדת-התרבות למה הפסיקו חברי הועדה את הפעולות התרבותיות ענתה: "יואל דואג לביצוע מסיבות השבת, חוץ מזה אנו משמשים רק כחברי ועדת-התרבות של הסניף". האם, אי אפשר לאחד את שני הגופים האלה לאחד? שניהם אינם יכולים להתקיים ולפעול יחד!

בשנה שעברה, כאשר היתה הפעילות החברתית גדולה וענפה - לא הורגש כמעט הסניף, וכאשר בחופש הגדול ובשנה הנוכחית פסקה למעשה הפעילות החברתית עלתה לפתע הפעולה בסניף, והוא החל לפעול במרץ.

הסיבה השניה שהיתה, לפי דעתי, היא שהועדות שנבחרו לא התאימו לתפקידן. וראיתי זאת על עצמי.

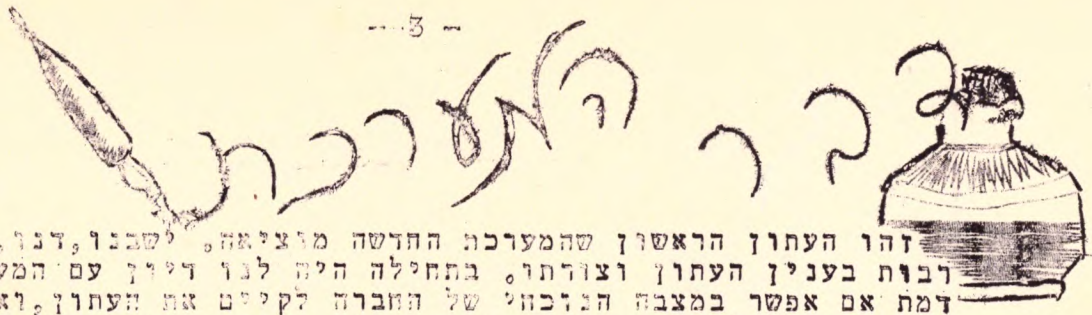
סיבה שלישית היא, שהמזכירות לא הפעילה מספיק את הועדות ולא ידעה להשתלט על ההפרעות בשיחות. כאשר הפריעו הילדים אמר אחד מחברי המזכירות המנהלים את השיחות: אם אתם רוצים תפריעו, לי יש עצבים של ברזל. (המשך מעבר לדף.)

פני החברה לאן?

עם הבחירות החדשות עלתה שוב השאלה. האם מוסדות החברה החדשים יפעלו או לא? המוסדות הקודמים שפעלו בשנה שעברה לא הראו כידוע הרבה יוזמה ועתה עם הבחירות חוששני שיחזור אותו מחזה שנתגלה בשנה החולפת. אמנם יהיו אי אלו ועדות אשר תפעלנה. אולם המנגנון בכללו בטוחני שלא יפעל. למזכירות; למשל, נבחרו ילדים בעלי תפקידים רבים אחרים, דבר שיפגע בלי ספק באחד משטחי פעולתם. ועדת הקק"ל, למשל, נבחרה בהרכב בלתי מוצלח בהחלט לחברי ועדה זו, זו להם הפעם הראשונה שהם פועלים, צריכים היו להכניס לוועדה לפחות ילד אחד אשר יש לו כבר ניסיון בפעולה. לדעתי מוצלחות יותר תהינה ועדות שיבחרו על ידי בחירות בכתות. ישנם ילדים האומרים שמצבה הנוכחי של החברה טוב הוא דעתי שונה מדעתם. חושב אני שהחברה צועדת לקראת תהום. ויש לחק את המצב בעוד מועד.

יגאל ב. ש.

זהו העתון הראשון שהמערכת החדשה מוציאה. ישבנו, דנו, והתקיימו רבות בענין העתון וצורתו. בתחילה היה לנו דיון עם המערכת הקודמת אם אפשר במצבה הנוכחי של החברה לקיים את העתון, ואם החברה זקוקה בכלל לעתון. נשמעו דברים נגד העתון האומרים שאין טעם ואין ערך לכל המאמץ שהמערכת עושה, אין לבסוף החלטת טעם החלפת הועדות עם הכנס כח חדש, אולי יישתנו פני הדברים, וכך אולי יאנחנו בצורות שונות נוכל להמריץ ולדרבן את המשך קיומו של העתון. החלטנו לנסות להשפיע על הילדים שיכתבו, מפני שידוע שרוב הילדים מודים שיש צורך בעתון, אבל מתעצלים ומתושלים. ראשית אנו נתלה פתקא עם נושאים, נוסיף לזה ראשי פרקים ונסביר מה הנושא הזה צריך להיות. בכל עת-זמן יהיה ענין מרכזי. כמנ כן, יהיה מדור "ויכוח השבוע". צריך שיהיו בעתונים דיונים על הנעשה בוועדות, לכן הצענו שברוב הועדות יהיה פרוטוקול דבר ידוענו של הדיונים שבועה. בגיליון זה יהיה על יעדת המשק, נפגשנו עם יועדת המשק של בית הספר והם מסרו לנו את תוכניתם לשנה הזו. יהיה מדור "במשק" ובו דברים המתרחשים במשק וילדים לא יודעים עליהם. יתקיים מדור ספרות שיכלול בקורת על ספרים, ספורים וחיבורים, וכן יש מקום לדברים שונים שהמערכת לא נתנה נושא עליהם. נשתדל להוציא את העתון בכל שלושה שבועות, ונקוה שנצליח במשך הזמן להוציאו כל שבועיים. אלה הם מספר שנויים שהכנסנו, ואנחנו מקווים שנצליח להעלות את רמת העתון מעלה מעלה.

==xx==xx==xx==xx==xx==xx==xx==xxxxxxxxxx==xx==xx==xx==xx==xx==xx (המשך מדף 2)

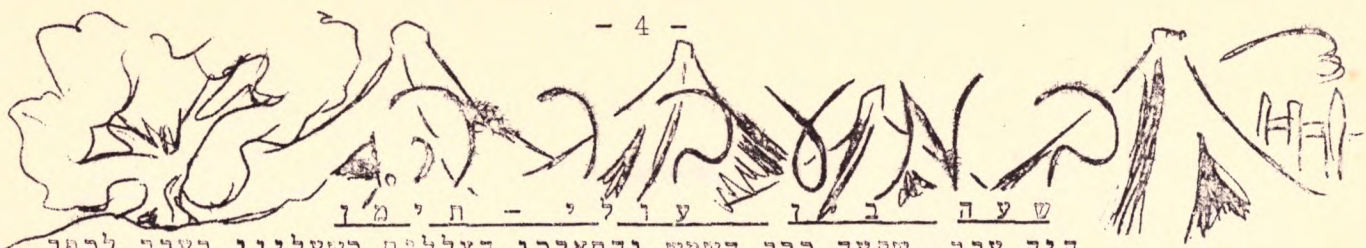
אלא צריך היה להוציא את אותם הילד ים שהפריעו למשך אותה שיחה או אפילו למשך כמה שיהות, ובטוחני שהילד היה מפסיק להפריע.

ולעתיד, להעתי, צריך לאחד את החברה עם הסניף, ואז לא תהיה כפילות תפקידים, וחברת הילדים תחזור ותהיה כבשנתה הראשונה. גבי.א.

==xxxxxxxxxxxxxxxxxx==

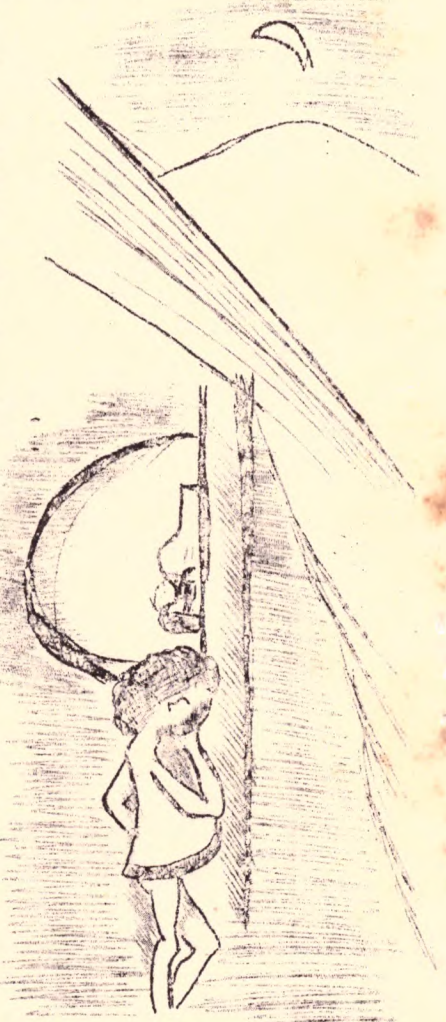
חברתנו לקראת העתיד.

השאלה הנשאלת עתה מאליה לאחר שבמרנו את הבחירות לוועדות היא; מה תהיה דמות החברה בעתיד. ברור לכולנו דבר אחד והוא שעל החברה כולה עברה שנת משבר מתולקות הדעות לגבי גורמיו: חלק מתוכנו רואה את האשמה בנו בלבד חלק מאיתנו נוטה לחשוב שהדבר אינו תלוי אלא בזה שבחופש לא ניתנה לחברה אפשרות להרחיב את המסגרת של הפעולות, ולכן נכנסה החברה לתר-דמה, שממנה לא הקיצה עדיין עד עתה. בחיבורי זה אין ברצוני להביע את אשתי חושבים האחרים; אלא את הרהורי אני לגבי, ובעיקר לגבי העתיד. דעה זו הטמעת לא פעם אחת מכל במת שיחת-החברה. דעה זו הייתה בשעתה אף דעת המזכירות בכללה, והיא קודם כל עלינו לקבוע מהי למי תפיסתנו מהותה, תפקידה וצורתה של חברת הילדים. ידוע לנו, לכולנו כי למשך הגדול בעיות רבות. ואת השאלות והבעיות המובאות לאסתות אין מוצאים מן האצבע, אלא שאלות אלה מתעוררות בחיי יום יום. הבעיות נולדות בהמשך עם הגדלת המשק. יש לציין שרוב רובם של השיחות עוסקות בבעיות משקיות ולא חברתיות. בחברתנו לאחר שנוכחנו כי איננו מוצאים בעיות לדיונים בשיחות קמו ילדים ואמרו: תפקידה של חברת-הילדים יתבלה רק בקום משק בית-הספר (המשך מעבר לדף)

ש ע ה ב י ז ע ו ל י - ת י מ י

היה ערב. שקעה כבר השמש והתארכו הצללים כשעלינו בערב לכפר
הראה ; עוד מעט, ועברנו דרך עפר ארה ולפנינו המעברה. כחל שחור של
יריעות הנמתחות מעלה מזדקף מחנה האוהלים - על פני כל המרחב.
נכנסנו, הצינו שורות אוהלים ואנו בתוך המחנה. בצידו הדרך רואה
אתה, בהצצה, את המתרחש בפנים, - באור יששיות הנפט המבועצת באור זהב
נראות הדמויות בפנים. גברים נשים וטף החיים בצפיפות, בחושך, מוקפי
ערמות של ארגזים וחפצים, הנערמים באוהל בדוחק, באי סדר וצפיפות -
בלא שדייריו יעירו תשומת לב כל שהיא בנעשה סביבם.
עברנו בתוך שדרת היריעות, הצינו את המחנה ועלינו מעלה בדרך חתח-
חים בין אבנים וסלעים מעלה אל תחום הצריפים. כאן יכולת לראות עשרות
ילדים מכל הגילים וצעים צועקים ומשתוללים בחוסר מעשה.
(וכי מה יבקשו באוהל הצר והגדוש ?) יחפיים; לעיתים
פרועים ומרושלים בלבושם יעברו לפניך בקריאות -
עברנו הלאה; והגענו לחדר הלימוד. הדלקנו אור במ-
נורות הנפט מכוטות הפיח שמצאנו, והכיננו את החדר
לשיעור הקרוב. היה זה חדר קטן שכל ריהוטו הכיל ארבעה
ספסלי עץ (ששנים מביניהם המוגבהים במקצת שמשו כשולחנות
לחלמידים). סיימנו את ההכנות, ישבנו בחדר וחיכינו.
לאט לאט התאספה סביבנו חבורת זאצוטים, בשמחה וקרי
אות, איש איש ובגדיו השונים. איש איש מבטו, דבורו
ומנהגיו ומיד החלה השיחה לקלות. מספרים הם על הל-
מודים והחיים כאן על מוריהם ואשר הטפיקו ללמדם. -
ספורה של חילת: עוד אנו מדברים מבטיחים ומרגיעים
את הזאצוטים סביבנו והנה נכנסה אורחת לחדר אשר
לבושה במדי חילת בצה"ל שאלה לה על מטיבת הנוג הקרוב.
גמרה לברר את הפרטים הדרושים לה וכדרך אגב החלה
מטיחה על מעשיה ותפקידה כאן:
היא מורה בחל-אביב וממלאת כאן את שרונה הצבאי.
כשאר החילים כאן עמוסה אף היא עבודה רבה. במעברה
כיום כ-12 חילים - ספורה - מביניהם הרוב חילות שתפקידן
חינוכי ביותר - דאגה לטפול בילדים בחולים וכן בעזרה
לנשים הרות ויולדות, חילות אחרות ממונות על הנקוי
באוהלים. החילים דואגים לפעולות הבניין והחקון וכן
עוזרים בארגון חיי המעברה.
בת שיחנו עצמה כתפקידה בחיים האזרחיים אף כאן
עוסקת בהוראה לילדים וכן במתן שעורים לאמהות הצע-
ירות. הלמוד כאן אינו קל כלל - בכחה אחת (הקטנה
בגדלה מחדר מגורים אצלנו) עליה ללמד בעת ובעונה אחת
כ-50 ילד ויולדה. ללא לוח כתיבה (כלוח משמש קיר
החדר עצמו) ללא שלחנות ברעש וצפיפות עליה להעסיק
את חניכה החדשים יום יום. אך הללו - כפי שמספרת
המורה, בשחוק - אינם חוששים כלל מן התנאים כאן
והאפיה לכך, כי אפשר לראותם כבר שעה ארוכה לפני
מועד הלמודים כשהם מחכים בסבלנות לשעורם.

התורה ההינוכית כאן - לימוד כל ילדי המעברה משתתפים רק ארבעה
מורים מנוסים ומהם רק שניים מורים קבועים בשכר, השאר הנם מחיללי
צה"ל, הממלאים כאן את שרותם.
החילת סיימה את דבריה. בבת אחת הביטה אל חניכיה שהתאספו בינתנים
סביבה. "לפני בואנו הסתובבו מרבית הילדים במחנה במשך כל היום. כיום
על אף התנאים הקשים לומדים כולם-אמרה.
(המשך בעמוד -5)

(המשך)

והוסיפה "אם יזכו אף הם כשאר בני הארץ ללמוד ולהכיר את חיינו קשה יהיה להכיר כי כאלה באו ארצה בילדותם". המורה החיילת סיימה את סיפורה והלכה לה, לנוח ולהתכוונן ליום הבא-אנו נשארנו בין הילדים. ראיתם כשהם מכים זה בזה, צוחקים וקוראים בקולי קולות. ונזכרתי בדבריה האחרונים של המורה, וחשבת עלינו וקודם כל עלינו יהיה לשקוד על מיזוגם בארץ ובחייה, חובתנו ותפקידנו עם משפחת תימנים.

בינתיים התאספו נערים שבאו לשיעור הערב והשיעור התחיל. יצאתי עם החבריא הצעירה החוצה, שוחחנו על המעברה, הקיבוץ ועוד... עברנו שוב בין האוהלים ונכנסנו אל אוהליהם של מלוי. נכנסנו פה, הצצנו שם והגענו אל אחד האוהלים בו הזמנתי לביקור. היה זה אוהל ככל האחרים. - אפל, אפור וקודר. באחת הפילות נחה ערמת זרדים גבוהה, לידה מיטת ילדים מיושנת המוצעת ביד גס. בפילה אחרת נחה עיני על תרנגולת פצועה שעמדה שם כפופה ושחוחה, - מוקפת ארגזים, קופסאות, שקיט בליים ועוד. מצידו השני של האוהל נחה מיטה המורכבת ממיטות מספר ומכוסה בשמיכות ששירו לה צורה של דגש רחב ונמוך. מצידה האחר ישבה אם שנייאתה זקנה בהרבה מגילה האמיתי. ובידה חינוק כבן שנה לבוש קרעים וסחבות מלוכלך ושקט. ליד האם ישבה יתם, ובקצה הימנית המיטה התפרקד האב. - תימני צנום, כחף עור מסולסל פאות ועייף.

האב ברכני בשלום ובקשני לשבת. שוחחתי על העבודה, החייה, המצב כאן ותוכניותו לעתיד. מן הדברים נתברר כי המשפחה הגיעה לכאן מצנעה בירת תימן לאחר שהיה כשנה במחנות ראש העין ובת-ליד הגיעו לכאן. עבודה אינה חסרת עובד הוא בפרדסי ביתן. החיים כאן קשים ועלובים ביותר אך יחד עם זה אין הוא רוצה לעזוב את האוהל אלא למקום התישבות של קבע.

הבן-סיפר - לומד כאן כמעט מיום בואו והוא קרן אורו היחיד. המשפחה יצאה למלווי שעמדו לידי והם הביטו בי בחיוך. נפרדנו מן שוב אל החוץ הקר והאפל. ישבנו כולנו באחת הפילות שרנו והחילותי בסיפור. בינתיים הסתיים השיעור ושבו הביתה. שוב עברנו בין האוהלים, נפרדנו מאחרוני מלוינו. הרהרתי שוב ברשמים והחיות שמצאוני כאן. באחינו עולי תימן המתחילים כאן את חייהם בארץ וחשבת: נזכר כולנו, ואל נשכח את חובתינו ותפקידנו ביניהם.

כאשר התקרבונו למקום המעברה בלמו מתוך החושך שורות של אוהלים כמו במחנה צבא ליד הכניסה חשנו סירחון וריחות חריפים שמ לעו את חלל האויר כאשר עברנו בינות לאוהלים הדגשתי את הריח הזכר ים מן הכפר הערבי-זה שראינוהו בעבר.

הגענו אל הצריף העומד בראש הגבעה, ושנועד ללימוד. החדר היה צר וקטן חלונותיו שבורים ורהיטיו היו שולחן ארוך, (למטרה זו שימש קרש ברוחב של שלושים ס"מ) ספסל שהיה מאותו סוג ממנו נוצר השולחן ולוח כתיבה שבור. לאט לאט התחילו להגיע הנערים. חלק באו בנעליים קרועות קפקפים או בכלל אכזרי מנעל כל שניא. החדרים התישבו באחד מחלקי החדר והנערות בחלק השני והשיעור החל. בחוץ התאספו הילדים הקטנים והחלו בהפרעות. ע"י צעקות וזריקת אבנים. והיה צריך להעסיקם בענין מרכזי משותף. יצאתי החוצה, הילדים ביניהם ילדים קטנים שהתהלכו בליל חורף קר זה, יחפים ובבגדים קרועים. שרנו יחד ואחר ספרתי להם ספור קטן. בקשתם היחידה שחזרה הנבה. פעמים היתה (המשך בעמוד 6)

סיכום עבודתנו במעברה

סיכום עבודתנו במעברה

את העבודה במעברה התחלנו בכפילות תפקידים עם עין-החורש, שנכנסו לעבודה אחרינו והעסיקו בעיקר את הגיל הבינוני. דבר זה לא יכול להמשך כי שני סניפים תנועתיים אי אפשר להקים בכיתה אחת. את בירור העניין לא רצינו להעביר למרכז התנועה, מפני שלא יהיו לזה כל תוצאות של ממש (לדאבונו הרב). נסינו לבוא עם חברי עין החורש בדברים כי יפסיקו הם את עבודתם שם כי אנו החילוננו ראשונים בפעולה, אבל הם לא הסכימו לותר על הפעולה. לכן נאלצנו למצוא את הפתרון ע"י חלוקת-ההדרכה. את הילדים מגיל 10 עד 12 קבלנו אנו להדרכה, והם מודרכים ע"י ארבעה מדריכים (בעיקר במשחה-קים ושירה הם מועסקים אחרי הצהריים. את הגיל 12 עד 15 קיבלו ילדי עין החורש להדרכה. ואת הנערים (מגיל 15 ומעלה) קיבלנו אנו.

בתחילה, כאשר היתה התחבורה מסודרת היו להם 4 מדריכים. אבל אחר כך כשהוכרחנו ללכת ברגל נשארו רק שלושה מדריכים.

אנו מלמדים בימים ראש וז', שלישי וחמישי. נערי עין החורש מדריכים בימים-שני, רביעי ושבת. כולנו מדריכים באותן הכיתות לאף אחד מן הסניפים אטור לתלות את סמל תנועתו. ע"י כך הסתדר איך שהוא עניין הכפילות בין הסניפים. עם נדרי הגיל המבוגר התחלנו את השיעורים בשעה שש לפנות ערב עד שבע וחצי. יותר מאוחר לא יכלנו כי היינו מוכרחים ללכת כשלושה-רבעי השעה הביתה. כך שהגענו למשך היתה השעה 8.30. אמנם, הדיוק אצלם לקוי, כך שהיינו באים בשעה-6 - והתחלנו את השיעור בערך בשעה 6.30. ההדרכה בין הנערים נעשית בשיעורי ערב. הם לומדים חשבון, ידיעת הארץ (בתחילת הלימוד היתה התענינות רבה למקצוע, אבל מזיכרון בלבד אי אפשר ללמוד ועל כן הפסקנו את הלימוד, כתיבה אינם יודעים עדיין, ורק את המדור "ארצנו שב" במעלה" אנחנו נותנים להם לקרוא.) פעולה שלישית נעשית בתור הרצאה על "הנוער העובד"; מסיפורי מלחמת השיחור ושירה במידה מועטה. במעברת אלישיב לא היתה תוכנית עבודה קבועה. אבל בעוברים למקום החדש ניתן להם תוכנית קבועה אשר רק לפיה נלך ולא נתחשב ברצונם. בבואנו לשם נתקלנו בקשיים רבים. הקושי הגדול היה שלא היו לנו מכשירי כתיבה. לא היינו בתחילה כי יקנו מכשירי כתיבה על חשבונם. לכן עשינו מגבית של מחברות ועפרונות בין הילדים והשגנו כמות די ניכרת של מצרך זה. לאחר שחלקנו את המכשירים אבדו אותם החניכים כעבור יום. כעת אנחנו נשארו בלי מחברות ועפרונות וחושבים שבמעברה החדשה נתן להם את המחברות בהתחלת השיעור ובסופו נאסוף אותם. אמנם הדבר לא נה כדי למשך אותם אלינו אבל אנו נאלצים לעשות כך. אחת ההפרעות היתה שהילדים הקטנים לא היו עסוקים בערב, לא היה להם מה לעשות ולכן באו להפריע ע"י זריקת אבנים על הגג (נפוץ השמשות זריקת חול לכתה וכ"ו) אנחנו הוכרחנו לקחת עמנו ילדים אשר יעסיקו את הקטנים ולא יתנו להם להפריע, בפעולה זו לא

(המשך בעמוד 7)

(המשך) שעה במעברה.

כל אביא להם ספרים. לאחר זה התהלכתי בין האוהלים וראיתי את מעשיהם היום יומיים. באוהל אחד רץ תי אשה זקנה כורעת ליד אבן ריחיים קטנה ושוחבת גרעינים לאורו הכהה של נר חלב קטן. באוהל אחר הבחנתי באשה טווה אריג ושוב לאור האששית. יצאנו מן המעברה; לפרקים הבטנו לאחורנו ולאט לאט נעלמו האוהלים באופל.

(המסך מעמוד-6)

חטוננו מתנדבים וזה עזר לנו מאד. אחרי תקופה של למודים הוכרחנו לטלל את הכתות לבנים ונבנות מסבות שהמדריכות לא הסכימו ללמד את הבנים אבל במשך הזמן הלך מספר התלמידים וקטן ולבסוף שוב צרפנו את הבנים והבנות לכתה אחת. רבים היו העוזבים מסבות שהקטנים הפריעו חסר מחברות וכ"ו (כדבריהם) יחס המדריכים למעבדה נהיה בסוף לבוז וחוסר אונים שאין לו שחר. הטענה הייתה שהתלמידים לא מתקדמים. ובכל זאת סבלנות רבה נחוצה כדי ללמד דבר מה את הנערים הללו. דבר זה חסר אצלם. וזעמם (של המדריכים) פרץ בשיחת עובדי המעברה. בקשר להתחלה במעברה החדשה, התיאשו אחדים לגמרי, שאמרו כי אין להם מה ללמד. אבל אנחנו לא נקבל את דבריהם. אנו מוכרחים להמשיך עם הנערים האלה! אנשי המעברה באלישיב עברו לצריפונים שבקרבתנו. והם נמצאים כעת קרובים מאד אלינו. כאן אנו חושבים להתחיל את שיעורי הערב משבע עד תשע בערב.

במעברה החשש קיבלנו שני חדרי ברזנט ושם החילוננו ללמד בית חמישי (11.1) אבל בישיבה עם האחראי מטעם הצבא על המעברה, ויחד החלטנו שאנו נמשיך בלימודים, שיהיו כשיעורי עבב מטעם הצבא. ושם ניתן לבני השנתונים 15 עד 17 את תוכנית הלימודים שלנו וכי תו-כנית זו תהיה את עזרת הצבא לנערים. נמשיך ללמד - חשבון, עברית, ידיעת הארץ וכן בפעולה התנועתית. מן הצבא נקבל מחברות עפרונות וספרים ונלמד בכיתות בית-הספר. זאת היא העזרה אשר קיוונו לה. הכל חלוי עתה רק בנו - באם נבוא שלושה ערבים בשבוע ולהדריך. אנחנו מקווים כי במעברה החדשה נוכל להכניסם לתנועת הנוער העובד. הנערים אשר עזבו את השיעורים במעברה של אלישיב ימשיכו אתנו כאן. בעיה חשובה שאנו צריכים לשים לה יותר חשומת לב היא - ה ד ת הנערים האלה הם ברובם דתיים, הולכים קצת לבית הכנסת אבל אינם שומרים את השבת כהוריהם. בכל זאת צריכים אנו כמה שאפשר לא לגעת בעיני הדת כי במשך הזמן בעצמם יגיעו למסקנה הנכונה הרצויה גם להם וגם לנו, אם רק תהיה לנו סבלנות ורצון חזק - נצליח.

בסניף ארלישיב

זה שלושה חדשים ש אנו פועלים בסניף הנוער העובד בגלישיב. ראינו כחובתנו לבוא לעזרת סניף של התנועה הזקוק להרכה. הסניף באלישיב נוטד לפני שנתיים אך מעולם לא היו בו מדריכים. עם בואנו ארגנו שתי קבוצות - אחת בגיל 14-16 המונה 20 נערים וקבוצה שניה בגיל 11-12 בת חמש-עשרה ילדים. האוירה בכפר קשה מאוד לקיום הסניף. הדת שולטת בכיפה. אנשי הכפר אינם משתייכים להסתדרות העובדים, ובית הספר במקום קשור בזרם החינוך הדתי. מורי בית הספר מנטיים זה זמן רב להקים בכפר את תנועת "בני-עקיבה" הם מנצלים את העובדה שלסניף אין מועדון ראוי לשמו והוא חסר כל וכדי למשוך את הנוער הם מבטיחים שאם יאותו הנערים לעזוב את סניף הנוער העובד יבנו להם מעדון מיוחד, ספריה, עתונות, תקציב וכולי. (ההכל על חשבון הכפר). תנאי נוסף, שיתחייבו להתפלל כל יום. נוסף לכך מעינינים מורי בית-הספר בגירוש על ילדים שימצא ברוחותם פנקס חבר של התנועה, או פשוט יבקרו בפעילות הסניף. יש גם הורים המכים את בניהם על בואם לסניף. למרות כל זאת הסניף מוסיף להתקיים לעמוד על רגליו ואף גדל.

כמועדון לסניף משמש חדר קטן שנשכר בשכר של שלוש ל"י לחודש, מאחת המשפחות בכפר. בגומרם את כיתה ה' עוברים חברי הסניף לעבודה בתוך המשקים של הוריהם ועובדים 9 - 12 שעות ביום ונושאים בעול החיים והפרנסה. מחדש מתגלית לעיננו משמעות העובדה שאנו בקיבוץ יכולים ללמוד ולהתפתח עד גיל 18 והאפשרויות הרבות שמעניק לנו הקיבוץ. העובדה שסניף גבעת-חיים שלח מדריכים, עדיין אינה מספיק צריך ליזום פעולות משותפות מכל המינים, (המשך בע'מ הבא)

המשק בית ספרית

המערכת שחת בזה סדרת רשימות על הועדות ופעולות. כל ועדה ממסרת לנו את מעשיה בהנה, ותוכניותיה לעתיד. הועדה הראשונה בסידרה זו היא ועדת המשק. חברי המערכת ישובו עם ועדת המשק שמעו, ורשמו את הפרטים הבאים:

פעולת ועדת המשק:

הועדה פועלת יחד עם ישראל ואליון. היא תערוך ישיבה פעם בשבוע, וחדרי להבטחת כל התוכניות. והרי התוכניות לעתיד, והדברים הקיימים במשק בית-הספר:
פליחה: לעת עתה זרעו $\frac{1}{2}$ דונם, חלקה ניסיונות. בחלקה הזאת יש 11 זני חטה, שעורה, וש בולת שועל. עכשיו זרעים 5 דונם חציל, בקיה, ושיבולת שועל, ו-15 דונם שעורה בבוסתן בתור זבל ירוק. אחרי השעורה יזרעו "מן-אמריקאי" דן של תירס, הנמוך מתירס בעל קלחים רבים וגרעינים גדולים. יעבדו שם 4 ילדים מכיתות ז' ח' ו"א".

לול: בלולים יהיו 400 עוף. לעת עתה יש שני לולים שיגמרו בקרוב. יקבלו עוד לול אחד מהמשק. הקמת שאר הלולים תלויה בממשלה שצוייכה לספק עוד 5 לולים, בסה"כ יהיו 8 לולים. התרנגולות החיות הנוצעים אלה: סטקס, לגהרון, ויתכן שגם רד.

שובך: בשובך יהיו 3 מדורים ל-3 גזעים, והם: אריות, תרנגולות, ומשוטות. השובך יהיה בנוי מקיר וחצי רשת, לאפשר לאור להודורפנימה, ויהיה הקירות יהיו מפה. בכל מדור תהיינה כ-50 יונים יש תוכנית לשובכים נוספים לעוד גזעים, בשובך יעבדו 6-7 ילדים.

דגים: הדיר יכלול כ-20 כבשים מפגרות בהתחלה. במשך הזמן יתפך הדיר לדיר קטנים המשתלם יותר. עז נוחנת 7 ליטר ביום, בזמן שבכש נוחנת מ- $3\frac{1}{2}$ -4 ליטר ביום.

מחסן: יקום מחסן מבלוקים ששיטחו יהיה 50 מ"ר. המחסן יכלול בלמים ומדון, ויהיה משותף לגן הבית המשק בית ספר. יש תוכנית להוסיף עוד 5 מטר לרוחב המחסן. במחסן תלויות כל הציוד התוכניות לעתיד, ואם לא יבנה המחסן לא יוכל ביה"ס להתפתח. יש גם כלי עבודה המסוגלים בכל המשק והולכים לשימיון בגלל חוסר במקום.

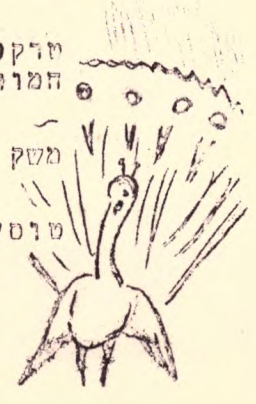
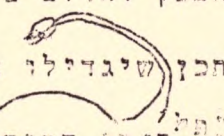
מכונות: תהיינה 5 מכונות. יתכן שיגדילו את המכונות בעתיד. במכונת מעבוד ילד אחד.

עצי-פרי: משק בית הספר יבנה בעצי הבוסתן, ונתן להם את הטיפול הדרוש, ועוד השנה יתנו פרי. חושבים הטעת עוד מטע של עצי פרי, יהיו בו עצי תפוח, אגסים, עציים סובטרופיים וכך כיום, טיפלו גם בעצי האקליפטוסים וניקו מסביבם וקיצו את ענפי הסרק. ליד העציים הוקמו ספסלי ישיבה המשמשים את העובדים בסביבה.

בהמות וכלי עבודה: במידה שהמשק יתפתח יקבלו מהממשלה חקטור קטן. כן תהיינה שתי בהמות עבודה ופלטפורמה. חושבים על המורים למשק בית-הספר, אבל הדבר נשאר בגדר תוכנית רחוקה.

גן-ירק: הילדים יעבדו בגן הבית שיהיה גן הירק של משק בית הספר.

פנת חיי: במקום אחר תהיה פנת חיי. יהיו בה תוכים, טוטים, תרנגולות פנינה ועוד ציפורים ובעלי חיים שונים. ערך: אורי יזהר.

חרוג לטסנים:

החרוג בנה עכשיו צריף גדול. הבנוי מהער הטבע לשעבר ומהמטבח של חדר האוכל הישן של הילדים. כל ילד בא לצריף בימנו הפנוי יעזר בבנינו. ועכשיו יש לנו צריף גדול ומרווח. וכבר לובדים בו ילדים. יש לחרוג דגמים (מודלים) רבים מסוגים שונים ובניהם טיסן מנוע אחד. יש בהרג 3 קבוצות, הילדים העולים, כחה ז' וכחה ח'. הילדים העולים בנו טיסן אחד פשוט "סנובלית", זהם בונים עכשיו יחד עם הבנות מכה ז' טיסן מורכב יותר "פינוקיו". הבנים מכתות ז' ו-ח', בנו "דאף" וי החילו בקרב טיסן חדש לגמרי "דבור". ילדי כחה ח' שבנו טיסנים רבים יותר ויודעים את החו-מר על בוריו. מתחילים עכשיו להצריך את הילדים העולים בטיסן "פינוקיו".

אורי י.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

המקרה בין ילדי המעברה

כידוע לכולכם לקח אף משקיניו חלק במפעל "קורת גג" המבוצע עתה בין ילדי המעברות בארץ. הגיעה אלינו קבוצה של 21 ילד לאחר שחזרו 3 מהם מסיבות שונות לבתיהם נשארו 18 ילד. כמטפלת לקבוצה נקבעה חנה א. עבודתה קשה ועליה להמצא עם הילדים למעלה מעשר שעות במשך היום, וכן עוד לדאוג להשכבתם בערב. הילדים עדיין רחוקים מאוד זה מזה. ניגוד קשה בין הבנים והבנות. מריבות מתמידות וטכטוכים. כמו כן נבדלים הילדים במוצאם השונה, שדיין לא גושרו הנגו דים בו. שנים מהם יוצאי מצרים, שלושה יוצאת רומניה והשאר מעירק.

הקבוצה קיבלה מדריך (חבר גרעין הבשן) העוסק בהדרכתם. זה לא כבר הוחל בלימודם לפני הצהריים. מידי יום ביומו באים שנים, בין זכה להעטיקט בין השעות 7 - 5 כדי לאפשר לחנה לנוח לפחות בשעות אלה, וכן כדי להרגילם לפעולה משותפת בערבים. מדריכים אלה תפקידם לחק עם הילדים ללמדם לירקוד ולשיר. בפגישה שהיתה בין הילדים הפועלים שם דובר על אפשרויות של הפגשת הילדים עם ילדי הכתות הנמוכות המקבילות בגיל זהם. ע"י אפשרויות של חלוקת הילדים בערבים אחדים בין ילדי ביה-הספר. או על ידי הפגשת קבוצות מבין הילדים עם ילדי המשק. ע"י פעולות במסגרת ההדרכה. ביום ששי החקים מסיבה משותפת בין ילדי המשק הצעירים לבין האורחים מן המעברה מסיבה זו תסלים את התקופה בה היו בהסגר, קודם ואחר כרוחקה מאיתנו.

נאחל לאורחינו כי התאקלמו ביננו ויצליחו לעקור את המ היצות, ולנו - כי נדע לטפל בהם כראוי ולעזור להם בקשיי ההסתגלות.

תוכניות

התכנסנו לישיבתנו הראשונה בסופה צהר את איזה דברום עלינו לחדש, ולהביא בהם שנויים. החלטנו לקיים שוב את ערבי הסאלות והחשובות, בפעם הראשונה הבאנו שאלות על משקיניו החק-לאי, כדי לעורר את עינינו ליתר ערות בשטח זה. מצאנו שלא מספיק לשמוע ולענות על שאלות משקיניו-החקלאי, אלא שנדע את כל הבעיות הרבות, להזמין חברים אשר יספרו על ענפי המשק השונים. (המשך מעבר לדף).

הסניף אתיטיבי

(המשך מדף-7)

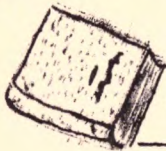
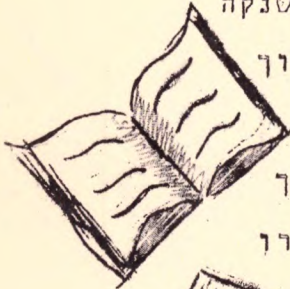
בין שני הסניפים, ולקבוע קשרים הדוקים ביניהם. הדבר חשוב גם לנו, וגם להם.
 הסניף שלנו מש-ול לעורף של התנועה, בטוח ומוגן, אך התנועה עומדת גם בחזיתנו, במילחמה עם בערות שבדת המעוותת את העיניים, עם שונאי תנועת הפועלים, עם נגע הפשיזם (שמצא סרקע נוחה דווקא בקרב עדות המזרח). החזיתות של התנועה אינן מושג מעורפל ורחוק, הן נמצאות לידינו ממש בתוך ראייתנו, אם נעמוד מן הצד תמוטט החזית, ונופתע פתאום כשתגיע אלינו. הרגשה זו צריכה ללוות אותנו ולתת לנו את הכח לצאת מהחממה המטופחת שלנו, ולהתייצב בחזיתות התנועה.

(המשך מדף-9)

מחוכניות ומעשים של ועדת התרבות.

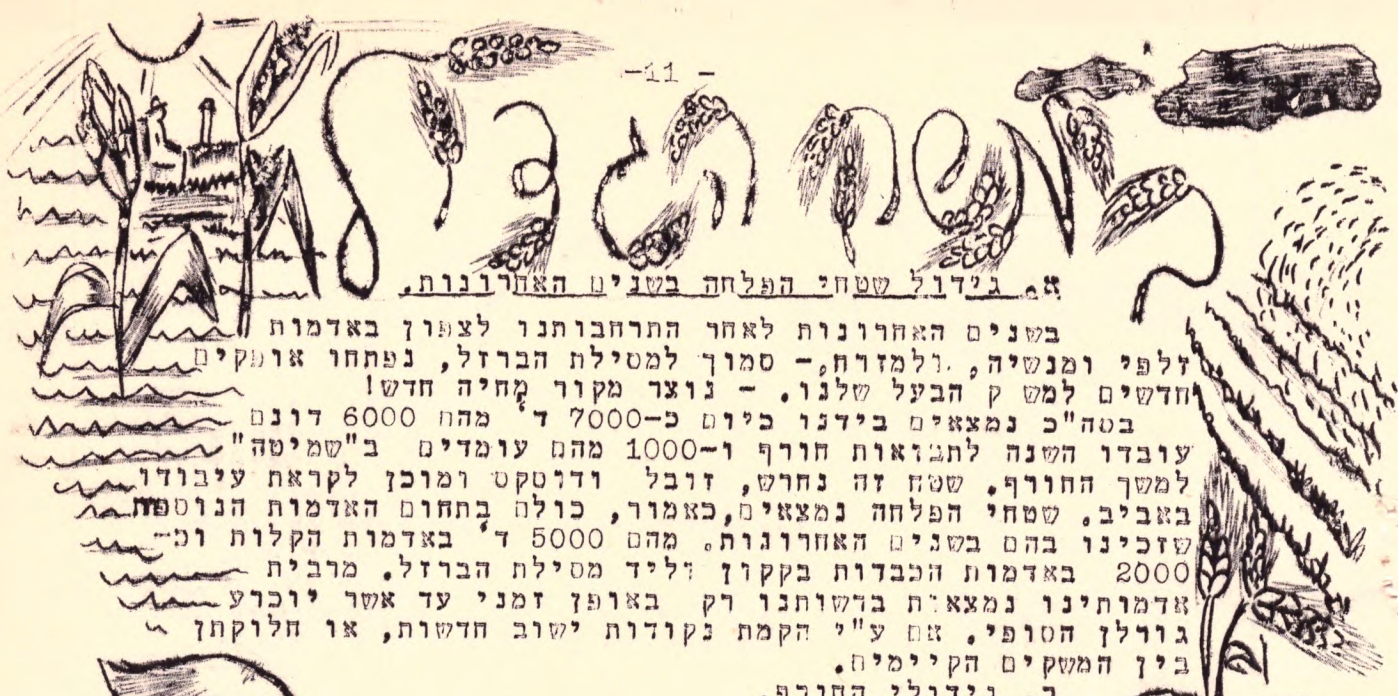
בתוכניתנו להציג את סרטיו של אריה על חיי הנוער באמריקה, לתת הרצאה של אוטו בלוית פנס קסם והרצאת שושנקה על רשמי שליחותה.
 זוהי התוכנית לזמן הקרוב. בתוכניתנו לאחר זה, - לערוך ערבי ספרות, שבהם ננתח ונשפוט ספר זה אחר. גם את ערבי התקליטים ברצוננו לחדש אך לא ידוע לנו מה יהיה יחס הילדים לעניין זה.
 תוכניות יש ויש, מרץ לא חסר, אך השאלה היא אם נמשיך עד הסוף באותו המרץ; או שיתנדף ויפרח במשך הזמן.
 לכן חבריא, אם תרגישו בהתחלות של התרשלות מצידנו, עוררו אותנו. אך לפני כן שיפטו את עצמכם - אם יחסכם אל הועדה ואם משמעתכם לה חיוביים הם. ושפטו.
 אם בנו תהי האסמה האיצו בנו ללא רחם?
 ועדת - התרבות.

חברתנו זקראת הצטיי.

(המשך)

לדעתם על חברת-הילדים יהיה לדון, כמעט, אך ורק בבעיות משק בית הספר. בשאר השטחים (ז.א. במתן הרצאות פעולות תרבותיות מטיבות וכדומה) יהיה על הנוער העובד לעסוק.
 וכאן אני בא לחלוק עליהם. חושב אני שעשינו בגבעת-חיים משגה גורלי אחד, והוא שהקימונו סניף "נוער-עובד" וחברת ילדים. כלומר השגיאה נעשתה בזה שלא התאספנו אנו בוגרי חברת-הילדים לפני שנוסד הסניף, ובררנו לעצמנו בדיוק את מהות הסניף במשקנו. לדעתי אין מקום לשני מוסדות כגון אלו. אנסה אף להטביר מדוע הסניף כוללם בתוכו את חברת הילדים, והנוער הנמצא אצלנו בהכשרה. פעולות הסניף הנן ברובן פעולות תרבותיות. אם לא ניקח בחשבון פעולות בקנה-מדה גדול כגון- הפעולה במעברה, או הפעולה למען ילדי-המעברות הנמצאים אצלנו. חושב אני שאת כל הפעולות הללו חייבת חברת הילדים לקחת על עצמה.
 אנו כולנו נכנסנו לתוך עירוב תחומים ושמות ולכן אין אם מוצאים את ידינו ורגלינו בדבר. על סניף ה"נוער-העובד" אינה מוטלת ההתעסקות במשק בית הספר כי אם על חברת-הילדים.
 יש להקיף את כל הפעולות ש אינן במסגרת הלימודים, בחיי הילד, בחברה - בתחום אחד, והוא, חברת הילדים.
 במובן הרוחני, לדעתי צריכה החברה לתת את אשר נותן ה"נוער-העובד.
 (המשך בעמוד-12)

א. גידול שטחי הפלחה בשנים האחרונות.

בשנים האחרונות לאחר התרחבותנו לצפון באדמות זלפי ומנשיה, ולמזרח, - סמוך למסילת הברזל, נפתחו אונקיים חדשים למשק הבעל שלנו. - נוצר מקור קמחיה חדש בטה"כ נמצאים בידנו כיום כ-7000 ד' מהם 6000 דונם עובדו השנה לתבואות חורף ו-1000 מהם עומדים ב"שמיטה" למשך החורף. שטח זה נחרש, זובל ודוטקט ומוכן לקראת עיבודו באביב. שטחי הפלחה נמצאים, כאמור, כולה בתחום האדמות הנוטפות שזכינו בהם בשנים האחרונות. מהם 5000 ד' באדמות הקלות וכ-2000 באדמות הכבדות בקקון וליד מסילת הברזל. מרבית אדמותינו נמצאות בדשותנו רק באופן זמני עד אשר יוכרע גודלן הסופי. אם ע"י הקמת נקודות ישוב חדשות, או חלוקתן בין המשקים הקיימים.

ב. גידולי החורף.

השנה מפאת האיחור הרב בירידת הגשמים הספקנו לסיים בכי-טוב את החריש, הזיבול, ההכנות לזריעה והזריעה עצמה לאחר הגשם היציב והנאמד בשיעור של למעלה מ-150 מ"מ - נבטו מרבית הזרעים, והחילו בגידולם. על אף האיחור הרב בירידת הגשמים לא ניזוקו שדותנו כלל וכל החששות שחששנו לשדות נתבדו במהרה עם המטרות. נצלנו מטכנה גדולה, כי אף כאן כבמקומות רבים אחרים היתה הסכנה קרובה ביותר - עוד כשבוע שבועיים בלבד ללא מטרות ושדותינו היו קמלים בזה אחר זה מיובש, והעמל הרב, הרכוש היו הולכים לטמיון. והעיקר אף זרע לא נשאר לזריעה שניה. השנה זרעו לקראת החורף גידולי חציר, שעורה, חיטה ושיפון ביחס לאחרון מן הראוי להזכיר כי זה השנה השלישית שאנו זורעים אותו בשדותינו, השיפון לא התעבר מחוסר חמסינים ורוחות - באביב לפני שנתים ויצא אז בגרעון גדול. לפני שנה נתקבל יבול רב ומש-ום-כך המשיכו לזרעו אף השנה.

ג. תבואות קיץ.

מבין האדמות הכבדות שאירי השנה חלק ניכר לתבואות קיץ שיזרעו בעיקר בתירס. התירס נזרע אשתקד על שטח של 800 ד' והניב תבואה רבה, הוא השתלם טוב מפני הערך המזוני הרב שהוא משמש במשק החי - התירס נמכר כולו כגרעינים.

ד. מכונות חסלאיות.

ברשותנו כיום כ-15 טרקטורים, הממלאים שרות עיקרי בכל ענפי-החקלאות וההובלה במשקנו. ענף זה מעסיק מספר רב של עובדים בקביעות. הטרקטורים שבשותנן נחלקים לשני סוגים. 6 טרקטורים על שרואות (בכללם בולדוז'ר אחד ומעמיט זבל למילואי ה"מפזרות" טרקטורים אלה מש-משים ברובם לעבודות חקלאיות, חריש, דיסקוס וזריעה. כן נמצאים ברשותנו חשעה טרק' בעלי גלגלים. מהם שלושה שייכים באופן ישיר לענפי חקלאיים: אחד עובד בקביעות בגן ושניים בחצירים.

ה. העיבוד החקלאי.

כל שטח קרקע נתון למחזור זרעים קבוע החוזר כל מספר שנים. אחת לשלוש שנים בסתיו, לקראת תבואות הקיץ מניחים את הקרקע לתקופת מנוחה מסוימת הנמשכת מאשית רדת הגשמים עד לראשית העבוד באביב לפני שמפטיקים את עבוד החלקה חור-שים את השטח ומזבלים אותו בזבל חימי. לפני כל שנת גדול (חורפי) מספיקים בדיסקוס המפורר רק את השכבה העליונה של הקרקע והשטח בו מסתעפים שרשי הצמח. (המשך בעמוד הבא)

המשק העבודתי

(המשך מע'מ -11-)

ו. עבודת הילדים.

כיום עובדים בטרקטורים וילדים מתוכנו, העובדים בכל עבודה הנדרשת מאתם. שנים מהם מכתה ט וסלושה מכתה יא. בשלב הראשון של העבודה הוכנסו בעקר לעבודות חריש כשחבר מבוגר משגיח ומדריך בעבודה. במשך הזמן כשלמדנו יותר להתמצא נמסרו לידנו עבודות עצמיות בהן מילאנו עבודה שהיה עושה במקומנו אחד המבוגרים. במשך הזמן הספיקו לעבור עבודות משקיות רבות, - בגן-הבית, בחצירים, ובפלחה. וכן בעבודות הובלה שונות. בעונת-הזריעה שהינה מן התקופות ה"בוערות" של העבודה בשדות נותמו יאחריים אף הטרקטוריסטים שלנו לעבודה והיו עובדים לפעמים סעות נוספות רבות בכל יום; עתה עם ירידת המתיחות בענף עובד כל חודש אחר מביץ הילדים, המתחלף באחר עם סיימו את תור עבודתו.

העבודה כאן מטפחת וחשובה, מרגישים כי מתקרבים לחברים העובדים כאן ומעל לכל לומדים לקצת העש.

מפי עובד בפלחה.

מדור לשאלות חקלאיות.
חידון א.

הידענות?

- א. לאיזה ענף שייך שכר העבודה הגבוה ביותר במשקנו?
 - ב. מהו היבול הממוצע לדונם כרם?
 - ג. מהי ההוצאה הממוצעת ליום קיום, לחבר במשקנו?
 - ד. כמה חדרי מגורים בבתיים וכמה בצריפים במשקנו?
 - ה. מהי ההטלה הממוצעת למטילה במשקנו לשנה?
- נסו את ידיעותכם! התצליחו?!
- המביא את הפתרונות בכתב יקבל 5 נקודות.

חברתנו לקראת הפזיז.

(המשך) ועתה משהוא לגבי העתיד, כבר השנה כשישבה ועדת המינויים להרכיב את הועדות נתקלה בקשיים שנגרמו ע"י כך שחלק מן הילדים נמצאים כבר עכשיו בועדות הסניף ואין בחפצם לכהן בעת ובעונה אחת בשתי ועדות. כלומר, קיום פעולות סניף במקביל לחברה, גורם לפיצול הכוחות האירגוניים. דבר שני המעכב את פעולת הועדות הוא הכפילות בועדות, שישנה בשני דיופים. כך למשל יש חשב שלא יהיה תאום פעולה בין שתי ועדות החברות או למשל יכול לקרות שתסתמן באופק, עבודה דומה לזו שעושים עתה אנו במעברה כיום, ואזי תסתמן השאלה: על מי יש להטיל את המשימה, על החברה או על הסניף?

בחברת הילדים הוחל פעם בדיון על נושא זה. כמו כן החילונו לדון במקצת על אופי פעולת ועד הסניף. אולם משום שבאו הבחירות הופסקו דיונים אלו, אין בטום אופן להשתיקם, את הבעיה הזאת, אשר לא מצאה את פיתרונה בתוכנו, עלינו לסיים! עלינו להמשיך בדיונים ולסכם את השאלות שנגעתי בהן כאן. כי חשיבות רבה בהן, ונוגעות הן לכל אחד מאיתנו.

עודד ה.

